

Тезис

Синквейн ньыманы о5о тылын сайыннарыга туһаны.

Онордо: Михайлова М.В

«Кини үс араас тылынан одон – додон сангара
сатыан кэриэтэ төрөөбүт тылынан санаатын
сааһылаан этэрэ ордук буолбатах дуо?»

К. Д. Ушинский

Уорэхтээх психологтар уонна педагогтар этэллэринэн билинни о5олор тылларын сайдыыта молтох, саналара кэьиилээх, тылларын састааба а5ыйах, хартыынаны дьуьуннээн кэпсииллэрэ уонна хобоон уорэтиигэ ыарыьаталлар диэн бэлиэтииллэр. Ити проблема5а туьаайан синквейн ньыманы таллыбыт. Синквейны танааьын – тыл сайдыытыгар сүрун проблеманы быьаарааьын буолар. Хас биирдии итээччи о5о тыла сайдарыгар суолдьут сулус буолуохтаах..

Билинни төрөпүүттэр о5олоро лоп – бааччы ситимнээн, бэйэлэрин санааларын сааһылаан сангарар буолалларыгар баьалара улахан, ол гынан баран о5о сангарар са-ната күн – түүн мөлтөөн иьэрэ кинини долгутар.

Оскуолаьа кириэн инни-нээьи саас – о5о барыны бары сэнээрэр, түргэнник ылынар кэмэ, онон бу кэми куоттарбакка төрөөбүт ийэ тылын – өһүн, сүөгэйин – сүмэтин о5о5о ингэриэхтээхпит.

О5о төрөөбүт ийэ тылынан көнүл сангаран, бэйэтин саастыылахтарын уонна дьон – сэргэ иннигэр толлубакка – симиттибэккэ санаатын сааһы-лаан этэ үөрэниэхтээх, оччо5о кини ситимнээх, ылыннарыылаах сангата, бодоруьар сатабыла сайдар, билиигэ – көрүүгэ тардыһыыта уьуктар, дьон-но – сэргэ5э сизрдээхтик сыһыаннаьарга иитиллэр.

Сыала: О5о санаатын толору этэригэр, о5о тылын саппааьын байытыыга уонна ситимнээн сангарар санатын сайыннарыыга синквейн методикатын туһаны.

Соруктар: Чинчийиллэр тема сүннүүнэн научнай литератураны хасыһан үөрэтии-ырытыы.

Хас биирдии о5о ситимнээн сангарар сангатын кэтээн көрүү, мониторинг ыытыы. О5о ситимнээх тыла сайдарын бэйэтин санаатын сааһылаан сангара үөрэнэрин ситиһии.

Айыльаттан бэриллибит айар дьоьурун уьугуннаран сангарар сангаларын байытыы.

Диагностиканнан бэлиэтээн кордоххо тылларын саппааьа 35%-орто, 55% намыьах, этиини Толкуйдааьынна 25% орто, 65% намыьах, аат тылга 50% орто, 35% намыьах, да5ааьын аатка туохтуур 15% орто, 75% намыьах буолан таьыста.

Синквейн – диэн французскай тыл. биэс строкаттан турар хоьоон.

Быраабылата:

Биир тыл-темата;

Икки тыл-да5ааһын

Ус тыл- туохтуур;

Ус, туорт тыллартан турар этии.

Этиллибит сорудахха сыһыаннаах биир тыл.

О5о ол тылы хайдах ойдуурэ.

Түгү коробун?... Бу бириэмэ5э «Харах» хартыынатын кордоробун.

Түгү истэбин? Бу бириэмэ5э «Кулгаах» хартыыната костор. (манна

о5о воображенията уонна фантазията холбоно)

Түгун таай. Бу бириэмэ5э «илии» хартыыната костор. Тутан, хабан коруу.

Түгү сыттыыбын? «Мунну» хаартыыната костор.

О5о бу тыллары сааьылааммытын курдук биир этии онордо5уна, ыйытыы

бэриллэр « Бу иннинэ тух буолбутай?» о5о толкуйдуур ол кэннэ «Бу кэннэ тух буолбутай?» диэн ыйытыыннан тумуктээн, этиибитигэр аат толкуйдуубут.
Бу маннык методика о5олорго нааа элбэх интэриэи үоскэтэр, о5олору толкуйдатар, кэпсииргэ үорэтэр, элбэ5и фантазиялаан корор, тылы соргутэр.
Бу ньыма сурун комото диэн- о5ону элбэх тылтан, этииттэн, кэпсээнтэн, ол эбэтэр элбэх информация быһыттан: суолталаах, сурун тылларысуумэрдээн булар, тумук онорор, кылгастык этиини чопчулуур сатабылы сайыннарар хайысхалаах.